

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **I. D. S.**, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Z. P.**, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 31. 8. 2022, č. j. CPR-19092-3/ČJ-2022-930310-V243, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 19. 1. 2023, č. j. 72 A 39/2022-55,

t a k t o :

- I. Žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků **se z a m í t á .**
- II. Návrh žalobce na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **se z a m í t á .**
- III. Soud **v y z ý v á** žalobce, aby ve lhůtě **patnácti dnů** ode dne doručení tohoto usnesení zaplatil soudní poplatek za kasační stížnost ve výši **5 000 Kč**.
- IV. Soud **v y z ý v á** žalobce, aby ve lhůtě **patnácti dnů** ode dne doručení tohoto usnesení předložil **plnou moc** udělenou jím advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti, **n e b o** ve stejné lhůtě prokázal, že má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.
- V. Kasační stížnosti **se** odkladný účinek **n e p ř i z n á v á .**
- VI. Žalobci **se u k l á d á** zaplatit ve lhůtě **patnácti dnů** ode dne doručení tohoto usnesení Nejvyššímu správnímu soudu soudní poplatek ve výši **1 000 Kč** za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a posouzení žádosti o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce

[1] Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, Odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 12. 5. 2022, č. j. KRPA-167753-60/ČJ-2019-000022-50, uložila žalobci

povinnost opustit do 60 dnů od oznámení rozhodnutí území České republiky, podle § 50a odst. 3 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

[2] Rozhodnutím ze dne 31. 8. 2022, č. j. CPR-19092-3/ČJ-2022-930310-V243 (dále jen „napadené rozhodnutí“), zamítla žalovaná odvolání žalobce a potvrdila tak rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

[3] Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“), který ji výše označeným rozsudkem zamítl.

[4] Žalobce (stěžovatel) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku, kterým krajský soud zamítl žalobu proti rozhodnutí žalované. Stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti z důvodu jeho špatné finanční situace a také o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. platí, že účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.

[6] Pro účely rozhodnutí o žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků je tedy nejprve třeba zkoumat, zda stěžovatel nemá dostatečné prostředky na to, aby náklady řízení o kasační stížnosti platil sám.

[7] Je přitom výlučně na účastníku řízení, aby svoji finanční a majetkovou situaci soudu dostatečně konkrétně popsal a předložil doklady prokazující nedostatek finančních prostředků. Pokud účastník řízení tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje. Účastník řízení je povinen uvést a prokázat veškeré skutečnosti rozhodné pro posouzení žádosti. Vyplyne-li z uvedených údajů či obsahu spisu, že jsou nevěrohodné, popř. neúplné, nelze žádosti vyhovět (viz např. rozsudky NSS ze dne 26. 6. 2009, č. j. 1 As 39/2009-88, ze dne 26. 8. 2009, č. j. 6 As 180/2017-10).

[8] Stěžovatel na výzvu soudu zaslal vyplněný formulář k prokázání osobních, majetkových a výdělkových poměrů pro osvobození od soudních poplatků. Formulář zachycoval finanční poměry celé domácnosti, ve které stěžovatel s partnerkou žije. Ve formuláři uvedl příjem partnerky ve výši 65 405 Kč, sám žádného příjmu nedosahuje. Zároveň tvrdil náklady na bydlení ve výši 7 355 Kč, náklady na stravování ve výši 7 000 Kč, pojištění ve výši 3 455 Kč, výživné na dceru ve výši 2 000 Kč a náklady na pohonné hmoty ve výši 2 000 Kč.

[9] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky pro osvobození od soudních poplatků dle § 36 odst. 3 s. ř. s. nejsou splněny, jelikož z předloženého tvrzení plyne, že není splněna podmínka nedostatečných prostředků. Proto žádost stěžovatele zamítl (výrok I.). Pokud stěžovatel i nadále trvá na projednání kasační stížnosti, je nutno, aby splnil svou

pokračování

poplatkovou povinnost, která vznikla podáním kasační stížnosti [§ 4 odst. 1 písm. d) zákona o soudních poplatcích (výrok III.). Podle položky č. 19 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou citovaného zákona, je kasační stížnost zpoplatněna částkou 5 000 Kč.

[10] Soudní poplatek lze zaplatit:

- vylepením kolků na podání adresovaném Nejvyššímu správnímu soudu,
- v hotovosti na pokladně Nejvyššího správního soudu nebo
- bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703 – 46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol** pro identifikaci platby je: **1010502623**.

[11] Nejvyšší správní soud se zabýval návrhem stěžovatele na ustanovení zástupce z řad advokátů. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. může předseda senátu navrhnouteli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.

[12] Z citovaného ustanovení vyplývá, že pokud Nejvyšší správní soud dospěl k názoru, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, nemůže soud vyhovět ani jeho žádosti o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Proto návrh stěžovatele zamítl (výrok II.).

[13] Stěžovatel se svým návrhem neuspěl, avšak v řízení o kasační stížnosti musí být zastoupen advokátem. Soud proto stěžovatele ve výroku IV usnesení vyzval, aby ve lhůtě patnácti dnů ode dne doručení tohoto usnesení předložil plnou moc, která prokazuje, že je v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, nebo ve stejné lhůtě prokázal, že má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

II. Návrh na přiznání odkladného účinku

[14] Stěžovatel v žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvedl, že důsledkem nabytí právní moci a vykonatelnosti napadeného rozhodnutí by bylo nepřiměřeným způsobem zasaženo do jeho soukromého a rodinného života tak jako i jeho partnerky, která v řízení vystupuje jako osoba zúčastněná na řízení. Stěžovatel v kasační stížnosti zdůraznil, že v případě jeho vycestování do Kamerunu bude prakticky zbaven možnosti zajistit si pobytové oprávnění v České republice. Poukázal současně na polickou a bezpečnostní situaci v jeho zemi původu.

[15] Žalovaný ve vyjádření uvedl, že s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasí. Upozornil, že řízení nemůže být nástrojem obecné legalizace pobytu cizince na území České republiky, který nerespektoval povinnost vycestovat poté, co mu byl pravomocně ukončen přechodný pobyt. Přiznáním odkladného účinku by tak bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem, kterým je požadavek, aby se na území České republiky zdržovali pouze cizinci, kteří respektují národní právní řád.

III. Posouzení žádosti o přiznání odkladného účinku Nejvyšším správním soudem

[16] Podle § 107 odst. 1 zákona s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej ale může na návrh stěžovatele přiznat a užije přitom přiměřeně § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s., který stanoví podmínky pro přiznání odkladného účinku žaloby.

[17] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud může přiznat žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[18] Odkladný účinek kasační stížnosti představuje zcela výjimečný institut, kterým se mění účinky pravomocného rozhodnutí, a měl by být využíván pouze v situacích, kde výkon rozhodnutí nebo jeho jiné následky mohou působit značné obtíže. Kasační stížnost jako mimořádný opravný prostředek směřuje proti již pravomocnému rozhodnutí, a do doby rozhodnutí o kasační stížnosti je proto třeba na rozhodnutí krajského soudu pohlížet jako na správné. Pouze v případě naplnění zákonných podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je možno tuto zásadu prolomit.

[19] Možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je podmíněna kumulativním naplněním dvou předpokladů: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[20] Důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou vždy individuální, závislé pouze na konkrétní situaci stěžovatele. Stěžovatel musí specifikovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, její intenzitu a z jakých konkrétních okolností vznik této újmy vyvozuje. Stěžovatelem uvedená tvrzení musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu (resp. s napadeným správním rozhodnutím) obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Hrozící újma přitom musí být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická a bagatelní. Na podporu svých tvrzení proto musí stěžovatel navrhnout dostatečně přesvědčivé důkazy (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012-32).

[21] Nejvyšší správní soud opakovaně konstatoval, že povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má stěžovatel (např. usnesení ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012-32). Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s rozhodnutím krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Kromě výše uvedeného tíží stěžovatele též důkazní břemeno k uplatněným tvrzením. Unesení tohoto důkazního břemene po stěžovateli vyžaduje, aby tvrzení, kterými odůvodňuje návrh na přiznání odkladného účinku, také řádně doložil (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2015, č. j. 2 As 218/2015-50). Stěžovatel, který přiznání odkladného účinku navrhuje, tedy má povinnost tvrzení a povinnost důkazní; je na něm, aby konkretizoval a osvědčil, jakou konkrétní újmu by pro něj výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012-32).

[22] Stěžovatel v návrhu na přiznání odkladného účinku uvedl pouze, že v důsledku zamítnutí jeho žádosti by byl nucen vycestovat zpět do země původu, čímž mu prokazatelně vznikne závažná újma. Svá tvrzení žádným dalším způsobem nespécifikoval.

pokračování

Se stěžovatelem lze souhlasit v tom, že v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti pro něj vyvstane povinnost opustit území České republiky. Kasační soud by však mohl návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vyhovět, pokud by k tomuto hrozícímu následku přistoupily další významné okolnosti na straně stěžovatele. Takové okolnosti však stěžovatel ve svém návrhu netvrdil ani nedoložil.

[23] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že výrok o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé.

IV. Závěr a náklady řízení

[24] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud stěžovateli nevyhověl a kasační stížnosti nepřiznal odkladný účinek podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s.

[25] Podání návrhu na přiznání odkladného účinku podléhá soudnímu poplatku ve výši 1 000 Kč, a to podle položky 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona o soudních poplatcích. Podle § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích je poplatek splatný vznikem poplatkové povinnosti. Povinnost zaplatit soudní poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku vzniká dnem právní moci rozhodnutí, jímž bylo o návrhu rozhodnuto a v němž byla navrhovateli uložena povinnost soudní poplatek zaplatit [§ 4 odst. 1 písm. h) zákona o soudních poplatcích, per analogiam; srov. k tomu též usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, čj. 1 As 27/2012-32]. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku VI. tohoto usnesení. Poplatek lze zaplatit způsobem, jak je uvedeno v bodě 10 tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

Po marném uplynutí stanovené patnáctidenní lhůty k zaplacení soudního poplatku (výrok III.) za kasační stížnost soud řízení **z a s t a v í**. K zaplacení poplatku po marném uplynutí patnáctidenní lhůty **s e n e p ř i h l í ž í**. [§ 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s.]. Soud však řízení nezastaví, je-li tu nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by Vám mohla vzniknout újma, a ve stanovené lhůtě sdělíte soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doložíte, že bez své viny jste nemohl poplatek dosud zaplatit.

Nevyhoví-li stěžovatel výzvě k předložení plné moci udělené jím advokátovi pro řízení o kasační stížnosti (výrok IV.), soud předmětnou kasační stížnost **o d m í t n e** [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.].

Po marném uplynutí stanovené patnáctidenní lhůty k zaplacení soudního poplatku za žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnost (výrok VI.), **b u d e v y m á h á n**.

V případě placení kolkovými známkami nalepte vždy oba jejich díly na tiskopis na vyznačeném místě. Tiskopis podepište a vraťte jej označenému soudu. Kolkové známky neznehodnocujte.

V Brně dne 28. března 2023

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu